

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA KATEDRA INFORMATYKI STOSOWANEJ I MODELOWANIA

METODY OPTYMALIZACJI

Optymalizacja metodami niedeterministycznymi

1. Cel ćwiczenia.

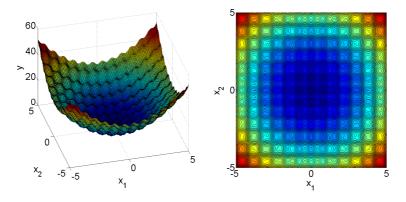
Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z niedeterministycznymi metodami optymalizacji poprzez ich implementację oraz wykorzystanie do wyznaczenia minimum podanej funkcji celu.

2. Testowa funkcja celu.

Funkcja celu dana jest wzorem:

$$f(x_1, x_2) = x_1^2 + x_2^2 - \cos(2.5\pi x_1) - \cos(2.5\pi x_2) + 2$$

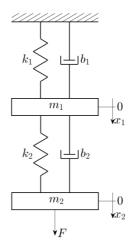
Jej wykres przedstawiony jest poniżej.

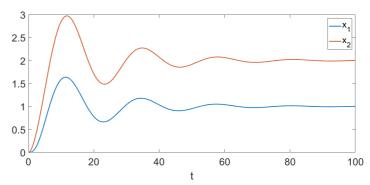
Punkt startowy powinien należeć do przedziału $x_1^{(0)} \in [-5, 5], x_2^{(0)} \in [-5, 5].$

3. Problem rzeczywisty.

Dwa ciężarki o masach $m_1=5kg$ oraz $m_2=5kg$ zawieszone są na sprężynach o współczynnikach sprężystości wynoszących odpowiednio $k_1=1\,^N\!/_m\,$ oraz $k_2=1\,^N\!/_m\,$.

Współczynniki b_1 oraz b_2 odpowiadają za opór ruchu, a zmienne x_1 oraz x_2 oznaczają położenie ciężarków. Przeprowadzone zostało doświadczenie (*in silico*) polegające na przyłożeniu siły F=1N do dolnego ciężarka i obserwacja położenia ciężarków. Wykresy położenia ciężarków są przedstawione na rysunku poniżej.

Równania opisujące ruch ciężarków są następujące:

$$\begin{cases} m_1 \ddot{x}_1 + b_1 \dot{x}_1 + b_2 (\dot{x}_1 - \dot{x}_2) + k_1 x_1 + k_2 (x_1 - x_2) = 0 \\ m_2 \ddot{x}_2 - b_2 (\dot{x}_1 - \dot{x}_2) - k_2 (x_1 - x_2) = F \end{cases}$$

Położenie ciężarków jest zapisane w pliku *polozenia.txt*. Doświadczenie trwało 100s, a zapis położeń odbywał się co 0.1s (daje to 1001 zapisanych wierszy).

Celem optymalizacji jest znalezienie wartości $b_1 \in [0,1;3]$ $^{Ns}/_m$ oraz $b_2 \in [0,1;3]$ $^{Ns}/_m$, dla których zostało przeprowadzone doświadczenie. Symulację ruchu ciężarków należy przeprowadzać dla czasu $t_0 = 0$ s, dt = 0,1s, $t_{end} = 100$ s.

4. Algorytmy optymalizacji.

Do wyznaczenia minimum funkcji celu należy zastosować algorytm ewolucyjny – strategie ($\mu+\lambda$).

5. Zadanie do samodzielnego wykonania.

a. Testowa funkcja celu.

Zadanie polega na wykonaniu 100 optymalizacji dla pięciu różnych wartości początkowych współczynnika mutacji (σ =0.01, 0.1, 1, 10, 100). Wyniki należy zestawić w pliku xlsx w tabeli 1. Wartości średnie (tylko dla optymalizacji zakończonych znalezieniem minimum globalnego) należy przedstawić w tabeli 2.

b. Problem rzeczywisty.

Zadanie polega na przeprowadzeniu jednej optymalizacji. Wyniki należy zestawić w tabeli 3. Dla znalezionych, optymalnych wartości b_1 oraz b_2 należy przeprowadzić symulację, a jej wyniki wstawić do arkusza Symulacja. Na ich podstawie należy narysować wykres przedstawiający położenie ciężarków naniesione na wykres położenia ciężarków uzyskany w doświadczeniu.

6. Sprawozdanie.

Sprawozdanie powinno zostać przygotowane w formacie docx (lub doc) albo pdf i powinno zawierać parametry poszczególnych algorytmów, dyskusję wyników oraz wnioski. Dodatkowo, w sprawozdaniu należy umieścić kod zaimplementowanych metod oraz funkcje main, fit_fun i diff. Wyniki optymalizacji należy przygotować w formacie xlsx (lub xls).